

7

עין משפט
נר מצוה

ז א טוש"ע א"ח סימן
תקנ"ח סעיף ח:

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

וַיֹּדַע דעת ע"י. ממשע מעמלו ולא כנבואה ולהי פירך דעת בהמנו לא הוה ידע: **רנע** בשימרא. ואל"ת מה היה יכול לומר בשעה מועטת כאלה יש לומר היה אומר כלם והקב"ה הסביר ואמר מלך כדכתיב (במדבר כג) ותרושת מלך זו ורבי אליהו היה

וַיִּוֹדַע דָּעַת עֵלְיוֹן ⁶אִפְשָׁר דָּעַת בְּהַמְתּוֹ לֹא
הָיָה יָדַע דָּעַת עֵלְיוֹן מִי הוּא יָדַע מֵאִי דָּעַת
בְּהַמְתּוֹ לֹא הָיָה יָדַע בְּעִידָנָהּ דְּחָזוּ לִיה דְּהוּא
כִּיכִב אַחֲמִירָהּ אִמְרוּ לִיה מֵאִי טַעְמָא לֹא
כִּכְבַּתְתָּ אֲסוּסִיא אִמְר לָהּ בְּרִטְכִיא שְׂרָא לִיה
מִיד ⁷וְתִאֲמַר הָאֲתוֹן הֲלֵא אֲנִי אֲתוֹנָךְ אִמְר
לִיה לְמַעְיָנָהּ בַּעֲלָמָא אֲמִירָה לִיה אִשְׁר רִכְכַּת
עָלֵי אִמְר לָהּ אֲקָרָא בַּעֲלָמָא אֲמִירָה לִיה
וְעוֹשָׂה לָךְ רִכְכּוֹת בְּיוֹם וְאִישׁוֹת בְּלִילָה כְּתִיב
הִסְכַּח הִסְכַּח הִסְכַּח וְכְתִיב הִסְכַּח וְיִתְּחִי לוֹ
סֻכּוֹנָתָא אֲלֵא מֵאִי וַיִּוֹדַע דָּעַת עֵלְיוֹן שְׁהִיה יוֹדַע
לִכְוִין אוֹתָהּ שְׁהָקֵב שְׁהָקֵב כּוֹעַס בָּהּ וְהִינּוּ
קִדְמָרוּ לָהּ בְּנֵיא ⁸עָמִי זְכַר נָא מַה יַּעֲזִין
לְבַלְק מֶלֶךְ מוֹאָב וּמַה עָנָה אוֹתוֹ בַּלְעָם בְּעִזּוֹר
מִן הַשִּׁטִּים וְעַד הַגִּלְגָּל לְמַעַן דָּעַת
צִדְקוֹת ה' אִ"ל אֲלַעְזוֹר אִמְר לָהּ הִקְבִּי
לְיִשְׂרָאֵל עָמִי רְאוּ כִמָּה צִדְקוֹת עֲשִׂיתִי עִמָּכֶם
שְׂאֵל אֲלַעְזוֹר עֲלֵיכֶם כֹּל אוֹתוֹן הַיָּמִים שְׂאֵם
כִּבְעֻסְתִּי עֲלֵיכֶם נִשְׁתִּיר מַעֲוִירָה כּוֹכְבִּים ⁹
מִשְׁוֹנָאִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׂרִיד וּפְלִיט וְהִינּוּ
קִדְמָרוּ לִיה בַּלְעָם לְבַלְק ¹⁰מַה אֵקֵב לֹא
קִבְּבָה אֶל וּמַה אֲזַעֵם לֹא זַעַם ה' וְכִמָּה זַעְמִי
רָגַע וְכִמָּה רָגַע אִמְר אֲמִירָה וְאִיחִימָא רִבִּינָא
רָגַע כְּמִימְרִיהּ וּמִלָּן דְּרַגַּע הוּא רִיתְחִיה דְּכְתִיב
כִּי רָגַע בָּאִפּוּ חַיִּים בְּרַצּוֹנוֹ וְאִיכְעִית אִימָא
מִהֲבֵא ¹¹חֲבִי כִמַּעֲט רָגַע עַד יַעֲבֹד זַעַם אִימָת
וְתִחָּא אִמְר אֲבִי בְחַלְתָּ שְׁתֵּי קָטִימָת כִּי חִיּוּרָא
רִבְּבִלְתָּא דְּתִרְגוּלָא כֹּל שְׁתֵּי וְשַׁעְתָּא מִחוּר

מפני שאין תיך רק להחמיל קללמו
לחלוטו רגע מדע שיהי רוצה להאריך
נקללמו בדאיתא בחלק (טהרה) ד'
(קס): דכדמוציא כל אומי רבנא איה
למד מה היה בלבו: ה"ג **בשנל** דרנע
הי רתחיה שנאמר כי רנע באפו.
ול' ומנל דרנע כמיימיה דלס לא
כן היי מפיק, מהאי קרא דרנע.
מקוריה: **בחתל** שני קטימא
פי' בשלישית דאמרין בסמוך דשעה
שהמה וזרחת מלכ מורה ומעבר
מקיים אל כחרהן ודרכן של מלכין
לנמוך ג' שעות דאמרין פי' ק'
דכדכות (דף ט:): **שמוע** שינה
דא' אורחא איעא. נספחים דגרסי'
הוא עובד כוכבים מיחא דעובדי
כוכבים לא מעלין ולא מורדין (לחמ'
ט.) הוא שבקש לקללו להיזקו בקללמו
מתכין ולא להגרו ולא דמי להורס
לגור ואפילו כספירם דגרסי' הוא
מיחא דאפי' שטופסין מורדין לגור
ומ' מיחא דודאי יבקש להרוג בקללמו
ומ' קאמר במר הכי ש"מ לא אורי
אורעא כי לא היה לו רצון בדי' שמי
להעניש מי אגיד הכי? להעניש
אפי' שזכור הכי? מורה להגרו
מדיס: **ביון** דאיכא צבורא דמצלי'
סודא. פי' ריב אל משמע הכ
דמצי אפי' כשהגור מחפלין במקום
אחר הינו דוקא פלג מדמי חלל אינה
נשמעת אלא במקום שהגור מחפלין
דאמרין כפ"ק דברכות (דף ט.) אין
תפלה על אדם שנמעת אלא עם הגור:
וארבע

חיוורא כל שעתא אית ביה סוריין סומקין והיא שעתא ליה ההוא מינא [בקראי יומא חד] נקט תרגומא [ואוק] שעתא אלטייה כי מטא ההיא שעתא נימנא אמר שממ מעשיו כתיב] וכתיב ג' ענוש לצדיק לא טוב תנא מי ופושטתיון לחמה מיד כועס [הקב"ה] אמר רב יוסף דיומא ביומא קמא דריש שתא ביחיד דלמא כיון דכ' אי הכי דצבור נמי דצבור נפישא זכותיה אי הכי דיה קא מדחי והא אמרת ¹¹ שלש ראשונות הקב"ה יושב תורה דכתיב בה אמת דכתיב ¹⁰ אמת ואל תמ כתיב ביה אמת הקב"ה עושה לפני משורת הרין: ¹² בן לוי מאי דכתיב "אשר אנכי מצוך היום לעשותם ולא היום ליטול שכן אמר רבי יהושע בן לוי ¹³ כ' אותם לעולם הבא שנאמר ¹⁴ יתנו עידיהם ויצדקו יי ישמעו ויאמרו אמת אלו עובדי כוכבים ואמר רבי באות ושורפות אותם לעובדי כוכבים לעולם הבא על ויבנתכם לעוני העמים נגד העמים לא נאמר אלא ¹⁵ עמי פניהם לעוה"ב וא"ר יהושע בן לוי לא עשו ישראל כל פניהם לבבם זה להם ליראה אותי כל הימים וגו' לאותו מעשה ולא ישראל ראוי לאותו מעשה לא ישראל ראוי לאותו מעשה דכתיב מי יתו ויהיה לב

רבינו חננאל

לכוין אותה שעה אלא
בלעם שנאמר בו וידע

דעת עליון. ומתמיהין הש
הקב"ה שנאמר מה אק
כמעט רגע ואימת זועם
בחדא כרעא וכו': אמר ר
(ג) איר יוסי בר כון רב
ליום ראשון וכו': איר יה
עדיהן יצידקו וגו'. איר ה
לא היו הם אלא עדיקים
ראוי למעשה העגל ולו

6) נראה דל"ל וכמה הוא העם רנע וכו', כו' כריה פ"ק ה"ג ושם ליחא דחני בתקיעתא דכי רב וכו"ל גם סוף:

לכא אהא בא לקיים מצות אינו מועיל, דמי שטורח בערב שבת יאכל בשבת (ערוכין בב.).

בכרטיס. בחסו: שדאי ליה. השלכתיו לרעותי. סוכנת. לשון
המחממת: קן השעים ועד הנוגל. עד כאם אל הגלגל השפילתי
לפניכם שזאבים: כי רגע כאפו. ולמה דרנג היה אפו: סוריין.
קוריאש לשון ע"ז כמו חותין חותין ישמעאל קורין לחסו שוראק:
לאו אורה אלא. לכרין שעת ועמה:

תחלה שני קמ"ס. בשעת חרוץ:
ספר נמי. בתפלה יוצר: זכור
ללו. שחרית בכל מקומות. (6) תפלה
ספין האיל חמנה כל היום והיא
שחרית והאירס יש שמחפלין
בבקר יש מאחרין: והא אחרס.
שעות יושב ועוסק בצורה שנים

והכא אמרת בקמייתא דין: אמר
ההוא הולא הולאות על תלמוד תורה:
ולא תמכור. כחש למוד אחרים:
לא כתיב ביה אמת. והא דכתיב
היום יע' משפטי ה' אמת במשפטים
המבוררים דבורה ויע' לישראל הא

הַמִּשְׁפָּחָה הַזֶּה הָיָה כְּשֶׁלֹּא יָשָׁב
בְּיָמָיו לְדַלֵּי מִיָּדָה חֲבִיב מִקִּדְּוֵי הָאָרֶץ
יִרְמְיָהוּ; מוֹסְפִי כָל הַשָּׁנָה הָאֵת שָׁנָה
יִסְמִיחַ מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים מוֹסֵף רֹאשׁ הַשָּׁנָה
חֹמֶץ שֶׁהוּא מִתְחַלֵּל מִלִּילֹת וְזִרְעוֹת
יִסְתַּדֵּי מִיִּמְקָד דִּיעָא עֵפִי וְלֹא יִסְתַּדֵּי
שֶׁנֶּעֱמָן מִן הַלְּבָבוֹ; הָאֵת לִמְחָר
וְשִׁשִּׁי. לְדָחַן מִזֹּת לַעֲמִיד: לֹא עָשָׂה
יִרְמְיָהוּ אֵת הַעֲנָל. לְלוֹמֵר גְּבוּרִים
לְיִטְעִים בִּיזְרֵא הוּא וְלֹא הָיָה רֹאשׁ
תַּחֲבֵרָה יִרְעֵר עֵלֵיהֶן אֵלֶּיךָ גִּירָת מִן
הַשָּׁנָה לְשָׁלוֹת בֶּס כִּי יִלְחַן מִתְחַלֵּל מִן
עֲלֵי תַּחֲבֵרָה שֶׁאֵם יִמְחַר הַחוּטָא לֹא
יִסְבֵּי אֵלֶּיךָ יִקְבְּלֵי אֲחֵרִים לֹא אֵל וְלֹא
מַעֲשֵׂה הַעֲנָל כִּשְׁפֹרֹת וְתַחֲבֵלֹת
וְשִׁשִּׁי: מִי יִתֵּן וְהִי לְבָבָא וְעִוָּר.
יִמְיָהוּ נִמְחַר. לִמְחָר גְּבוּרִים וְאִמְיָהוּ
יִסְתַּדֵּי בִירְחָאֵם הָיָה: [לְאִשׁוֹ מַעֲשֵׂה.
נִמְחָר: שֶׁנֶּעֱמָן] לְבִי חֲלָל. יִרְעֵר
לֹא בְּקִרְבִּי וְאִין לֹא לְשָׁלוֹת בְּקִרְבִּי:
לְמֹחַר

בִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לױ הוּא מַצְרֵי
 יֵינן כִּיה סִבֵּר כִּי מִטֵּא הִהִיא
 מִעֵבֶד הִכִּי [וּרְחֻמּוֹ עַל כָּל
 יָמָיו מִנִּיחָן כְּתִירָהן בְּרֵאשִׁיתָן
 מִמּוֹסֵפִי בְּחֵלֶת שְׁעֵי קִמְיִיתָא
 בְּעוֹבְדֵי וְרַחֲפֵי לִיה מוֹדִי
 יִשְׂכָּא צְבֹרֵא דְקֵא מִצְלֵי
 יִשְׂכָּא אִימָא לְעוֹלָם לֵא תִפְּךְ
 נִינִם מִשׁוֹרֶת הָרִין דִּין דְּלֵא
 גּוֹפֵא אִמֵּר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
 לֵא לְעוֹשֹׂתָם הַיּוֹם לְעוֹשֹׂתָם
 הַיּוֹם הַזֶּה בָּאוֹת וּמַעֲדוֹת
 יִצְדִּיקוּ וְיִצְדָּקוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 וְעוֹשֵׂי יִשְׂרָאֵל עוֹשֵׂי בְּעוֹלָם הַיּוֹם
 וְעוֹשֵׂי כִּי הִיא כְּחֻמְתָּכֶם
 וּמִשְׁוֹרֶת לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
 פֶּה לְבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה שְׁנֵאמֵר
 רַבִּי בֶן יוֹחָאי לֹא דוֹר רָאוּ
 יוֹכֵב ¹⁵ לְכִי חָלַל בְּקִרְבִּי וְלֹא
 כָּל הַיָּמִים אֵלֶּיךָ לְמַעַן עֲשֵׂה
 לִי

[illegible]

מסורת הש"ס

(א) סנהדרין קה: גרסות ז.
(ב) [משעבדי מוכזים ליתא
בס"א]. (ג) [לעיל ג:].
(ד) פרוכין כג. [לעיל ג:].
(ה) [לעיל ב: ע"ש].
(ו) [בס"א: אע"פ שמתר].
(ז) [וע"י כחוס' דכרכוס ז.
ד"ה הסוה לצוקין].

הגהות הב"ח

(א) דש"י ד"ה לצורא וכו' בכל מקומות אבל תפלת מוספין וכו' והיא שהרי' כנ"ל וישיבה שיחה נמשך:

לעזי רש"י

נזקיו־ש
כתמים.
[טקיו־ש].

מוסף רש"י

דעת בהבטו לא היה
ידע. וכל צד לאחוריו
מסתמם (מסתמם) וכל
אמרו להם שר נלק
היה. רבינו, וכל
לעת עשם להם (שם)
לשם לטעמו בעלמא.
משפוט וכל להם:
אקרא בעלמא. שכן
ל שם מותן:
וארשית בלילה. שם
כעל (שם). כל השמים
והכל הבלבל. משפוט
ושפטי עיר צוממנו וכל
שפוט נללנו שפוט אחר
אחת הרת (שם). שם
דוקו הוימים. שם
נלסם מלסם לקלסם כשם
שפטיהם שם. כל
הקלסם משפוטם
לא יום: (שם). שם
כל שם: (שם). שם
שפטי קמייתא. שם
הבטו לא שעת ולשעת
(בבבב) (א) יום. שם

[illegible]

וזה יחד בלחץ של שטות
היה לבעוס עליהם וזה נמשך
י"ד ט"ז קרנא. רעבור נמר.
כלומר מרובים רחמיס,
הכעס מניח להם, שנאמר
וְשָׂם (שם). וגורס: נפשי רחמיס,
שנאלה לו ככל תפלה שיש לו
וכא ציבורא. שאופן שלם
היה ליכא דבוכמא לחסרתי,
קדמינן ויש שמאחרינן, ושמה
עד שיאה שעת רען וסמא
הו' לפיכך נרץ כוונה (שם).
שלאחר מיתה לעתיד
(שם).



Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones